

Landschappelijke inpassing traject rood-voor-rood

Hagmolenweg 6, 7495 PM Ambt Delden

In opdracht van de heer en mevrouw Nijland, Hagmolenweg 6
In samenwerking met Marcia Mulder Architect BNA

Oktober 2013

Buro Greet Bierema
Vriesburgweg 20
8475 EK Nijeholtpade
0561-688920
greetbierema@planet.nl

Hagmolenweg 6, 7495 PM Ambt Delden

Landschappelijke inpassing, in verband met traject rood-voor- rood

Varkensbedrijf

In de 70er jaren schonk de vader van Erik Nijland hem een lang en smal perceel in een open weidegebied, om er een varkensbedrijf op te starten. Zijn vader was boer verderop aan de Hagmolenweg. In tegenstelling tot wat algemeen gebeurde werd er eerst de stal gebouwd, pas in 1985 de woning en even daarna de tweede stal. De eerste stal werd bijna achterop het perceel gebouwd. Zo werd het mogelijk om de afstand tot de woning zo groot mogelijk te houden. Tussen de stal en de toekomstige woning werd een bosje aangeplant met hoofdzakelijk berken, esdoorn, populier en naaldbomen. Zo werd ruimtelijk de stal van de woning gescheiden. Vanuit de woning zijn de stallen niet te zien. Ook de twee varkensstallen werden aan de landschapszijde ingeplant met de zelfde soorten bomen. Daardoor vallen deze stallen nauwelijks op, gezien vanaf de openbare weg. Het terrein rond de woning met een rieten kap en een inpandige garage, werd ingericht met gazon, buxushagen, een noot en een rode beuk, aan de wegzijde een eik en berken, aan de oostzijde een beukenhaag, ook rond de moestuin en aan de westzijde langs het pad naar achteren spirea en Rhododendron. Deze villatuin past bij de woning. De eik aan de weg is de meest markante boom geworden, die met de kruin half over de weg hangt. De woning is geheel gericht op de openbare weg en past in de reeks van woningen aan deze weg. Dat het een agrarisch bedrijf was, is bij nader bekijken te zien. Het smalle en lange perceel vormt een groene enclave in de open ruimte. Een ruimte die door de tijden heen steeds opener is geworden, als gevolg van het verwijderen van houtwallen, houtsingels en struiken onder de solitaire eiken.

Het landschap

Op de landschapskaart is een heidegebied aan beide zijden ingeklemd tussen oud cultuurlandschap. Bij de verkaveling van het gebied werd uitgegaan van de rechte lijn bij de weg en de verkaveling. Dit in tegenstelling tot de gebogen lijnen in het essen- en kampenlandschap met de boerenerven die zich daar tussen voegen. De houtwallen en houtsingels vormen de begrenzing van het heidegebied en heeft dan ook een gebogen vorm. Deze wallen hielden onder anderen de schapen buiten de bouwlanden. In het jonge ontginningslandschap werden de boerderijen aan de weg gebouwd, met de woning gericht op de straat met de schuren en stallen daarachter. Onontgonnen terrein werd hoofdzakelijk bos. Binnen dit bosgebiedje werd een onzichtbare woning gebouwd. Erve kamphuis lijkt bij een kamp gebouwd te zijn en ligt aan een oprijlaan met Amerikaanse eiken. Later zijn de eerste boerderijen aan de Hagmolenweg weer vervangen door een woning. Het beschreven patroon is over de kaart heen aangegeven. Zo is te zien dat het bebouwingspatroon met de bijbehorende landschappelijke inpassing niet eenduidig is. In de twee hier op volgende kaarten is de open ruimte goed te zien met een voetpad over de heide en in het heideveld een laagte. Op de jongste kaart van rond 1920/1930 blijkt het open heideveld dicht te groeien met kleine spontaan ontwikkelde bosgroepjes.

Het landschap anno 2013

Het onderscheid tussen de twee landschapstypen is sterk verzwakt. Vooral door het verdwijnen van veel beplanting en hoogteverschillen, maar ook doordat als het ware onwillekeurig grasland en maisland naast elkaar voorkomen. Bij het eigendom hoort een kleine overhoek met bos ingeplant op de scheiding tussen de twee landschapstypen. Dit groenelement is van het grootste belang, samen met de rij solitaire eiken, als relict van de scheiding.

Hoofopzet landschappelijke inpassing nieuwe woning en bijgebouwen

Zoals beschreven vallen de kenmerken van het boerenerv nummer 6 uit de toon. Toch past de rechte kavel en de vele berken, eiken en naaldbomen op het erf in het voormalige heideontginningslandschap. En dat geldt ook voor de woning. Door de twee nagenoeg onzichtbare stallen te slopen en op één voetprint te herbouwen in de vorm van een schuurwoning, wordt een nieuw achtererf gecreëerd. Door vervolgens het erf binnen het eigendom op te dikken, blijft het een rechthoekig erf met nagenoeg twee rechthoekige bosjes en twee huisweiden. De uitbreiding van het bos werkt verbindend en zorgt er weer voor dat de schuur nagenoeg onzichtbaar is vanaf de openbare weg. De open grote weide aan de

zuidzijde zorgt ervoor dat het erf aan de Hagmolenweg blijft liggen. De weide aan de oostzijde van de bestaande woning zorgt ervoor dat het erf niet vast komt aan het bestaande lint aan de overzijde van de weg. Het nieuwe bijgebouw voor de bestaande woning zorgt voor de verbinding in de bebouwing op het erf.

Uitwerking

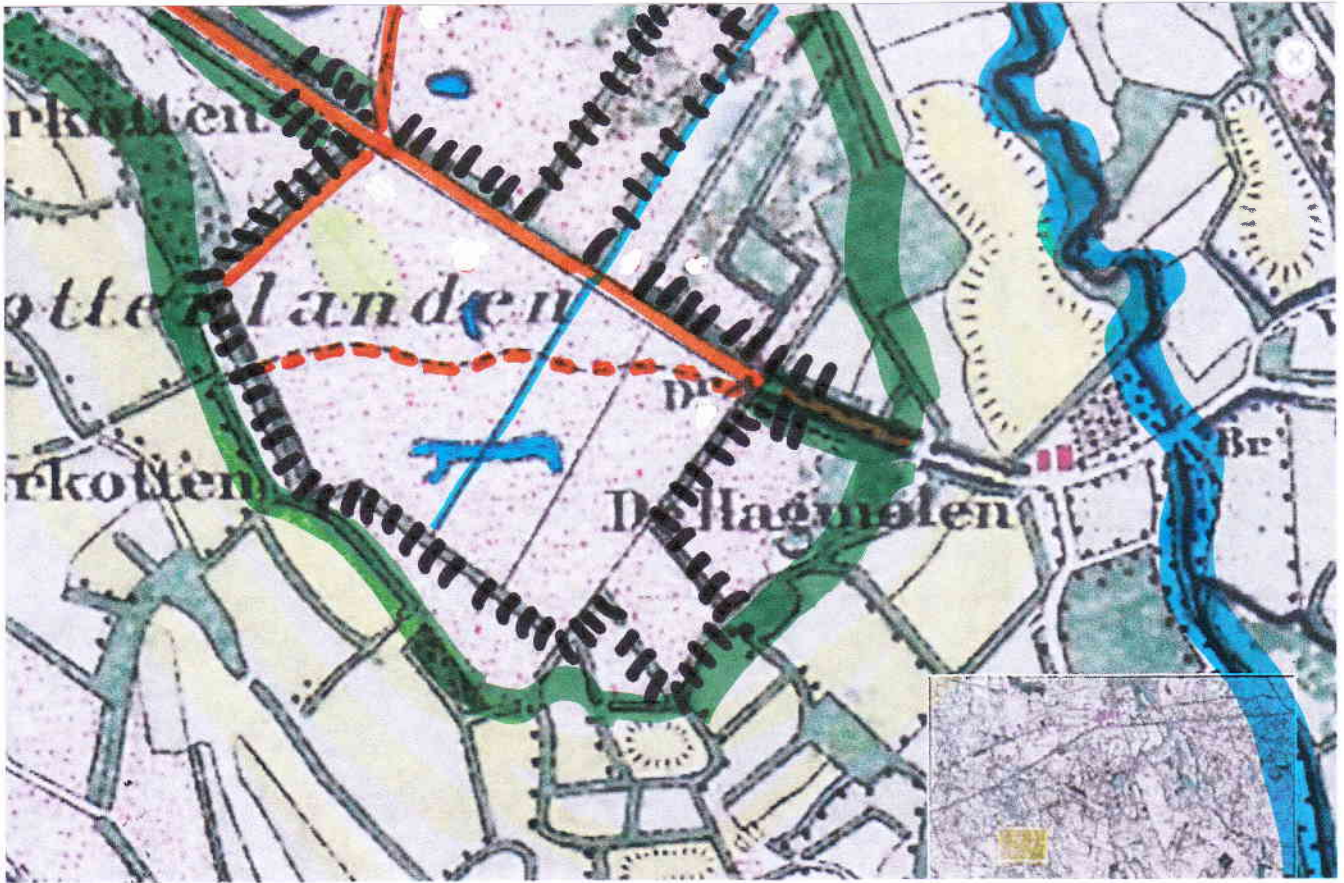
Puntsgewijs worden de maatregelen uiteengezet:

- . Het nieuwe bos blijft op 10 meter afstand van de bestaande watergang. Het heeft dezelfde maat als het bestaande bosje. Ca. 30 bij 17 meter.
- . Het nieuwe bos bestaat uit berken en eiken. Deze worden op het omgeploegde weiland op korte afstand van elkaar in rijen geplant. De grond rond de boompjes worden de eerste jaren zoveel mogelijk vrij van onkruid gehouden. Ieder jaar zullen er bomen moeten wijken voor de “doorgroeiers”. De sneller groeiende berken zullen moeten wijken voor de eiken.
- . De drie weilanden worden afgezet met gekloofde eiken palen.
- . Er komt een graspad voor eigengebruik langs de westzijde van het grote weiland.
- . Er komen vijf landhekken.
- . De dode esdoorns worden verwijderd evenals vogelkers aan de oostzijde van de varkensstal.
- . Populieren ter plaatse van het nieuwe bijgebouw van de bestaande woning worden verwijderd.
- . Er worden vijf nieuwe eiken en een sierboom zoals een linde als solitair geplant in de maat 16-18 op het achtererf.
- . Er komt een moestuin naast de schuurwoning.
- . Strak geschoren hagen horen niet in de omgeving van een schuur, gras overheerst.
- . Regenwater wordt opgevangen in de voormalige mestkelder.
- . De bestaande betonklinkers worden hergebruikt, maar nabij de nieuwe woning komt een nieuwe klinkerbestrating.

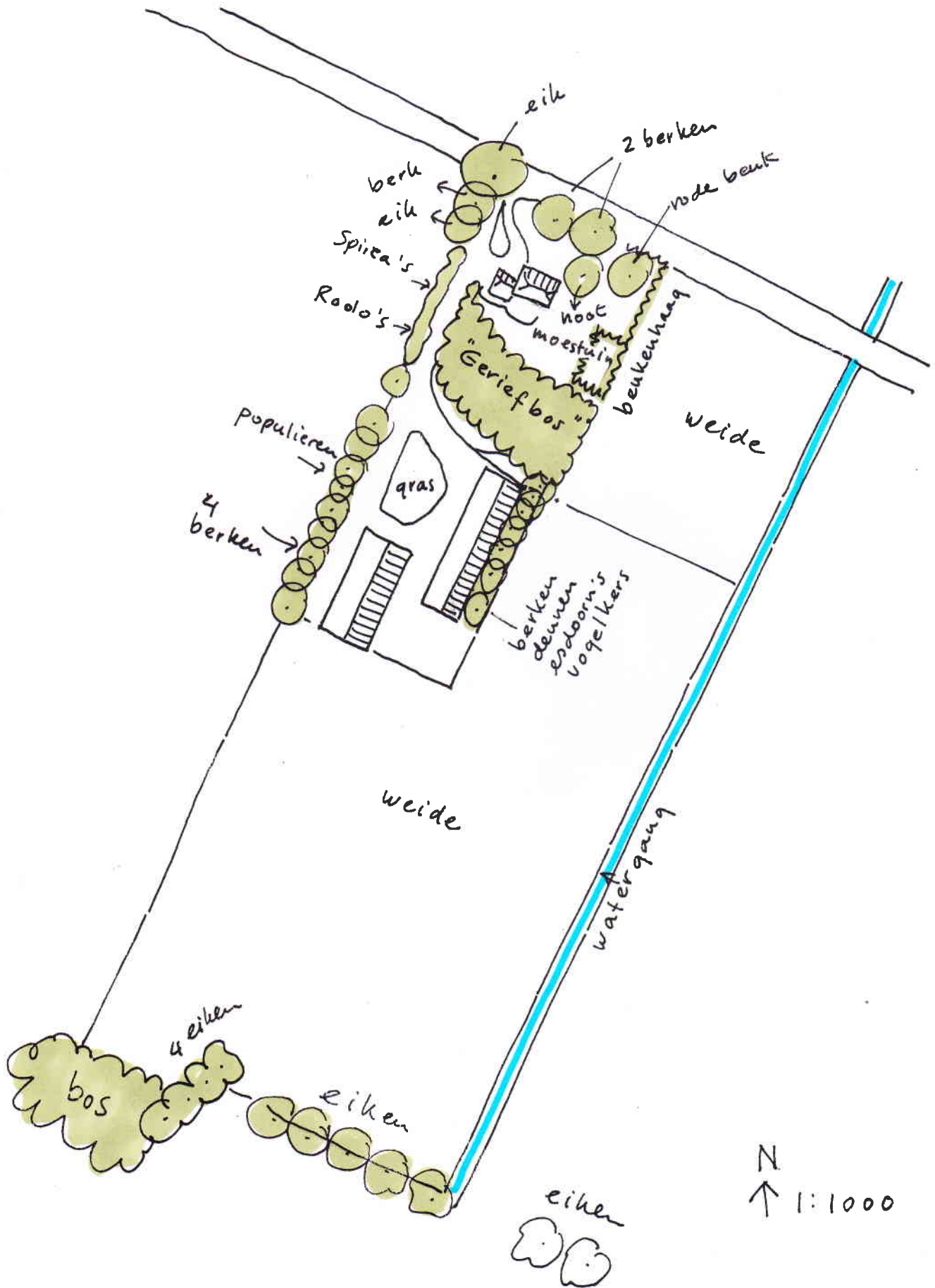
Ontwikkelingen in het jonge heideontginningslandschap

Bosjes ontstaan op het open heideveld

Bestaande situatie

Nieuwe situatie

